



Op weg naar Siberië.

» En evenveel blijdschap hebben we gesmaakt, als we vernamen dat tevens Daks en de kleine Victoire gered werden en zich veilig te Londen bevonden.

» Janneken, die treurde en verkwijnde, heeft weer een ongewonen moed herwonnen als hij dit goede nieuws mocht lezen.

» In een woord, we zien alle drij de toekomst weer met zeer veel hoop te gemoet.

» Ik zal u in korte woorden mededeelen, wat er ons is overkomen sedert we met de «Shakespeare» naar den kabeljauwskelder gezonken zijn ».

Hier volgde in 't wijd en in 't breed het verhaal van de lotgevallen der drie reizigers, hetwelk Daks met zeer veel belangstelling las.

Het zal wel niet noodig zijn, deze gedeelten van Mols brief over te schrijven, daar de le-

zers in de vorige hoofdstukken van ons verhaal deze lotgevallen hebben medegemaakt.

Wij zullen Daks dus alleen laten lezen, tot hij weet dat Janneken, Mol en de Rosse in veewagens werden opgesloten, om naar Siberië te worden verzonden.

Daar ging de brief als volgt voort:

« We hebben dan veel te lijden gehad.

» Gebrek aan voedsel en drank hadden we gedurende de lange reis.

» Zoolang we in den trein waren, was het leven nog dragelijk.

» Wel bevonden we ons met een twintigtal mannen en ook een paar vrouwen, in een wagen die hoogst aan vijftien menschen een behoorlijk onderkomen zou kunnen verschaft hebben, maar de soldaten lieten ons met vrede, en dat is wel het bijzonderste als men tus-

schen gevangenen van de Russen verblijven moet!

» Onder onze makkers waren er verschillende soorten menschen: ongelukkige slachtoffers van den oorlog en galgenaas.

» Dit laatste maakte echter de meerderheid uit en in het begin hadden wij er veel van te lijden.

» Vooreerst dreven zij ons in de hoeken en kanten van onze enge gevangenis, zoodat we een paar dagen staande tegen het houten beschot hebben moeten slapen, terwijl zij uitgestrekt op den vloer lagen.

» Klagen konden we daarover aan niemand, daar we geen Russisch kenden en de soldaten, met onze bewaking gelast, daarenboven geen aandacht sloegen op hetgeen de gevangenen zegden.

» Als we ons voedsel kregen, nauwelijks genoeg om een tiental menschen in het leven te houden, wierpen de deugnieten zich als wilden op het brood en het water, en we waren gelukkig als we eene droge korst en een slokje water konden bemachtigen.

» Dat was echter slechts de drie of vier eerste dagen, want den vijfden dag veranderde alles plotseling en konden we een beter stuk brood en meer drank bekomen.

» Het was de Rosse die een einde stelde aan de heerschappij der wilde dieren in onzen wagen.

» Reeds den tweeden dag had ik met hem de volgende samenspraak gevoerd:

» — Als die kerels denken dat ze ons hier als beesten gaan behandelen, dan zijn ze er nog niet half.

» — Wat wilt ge er tegen doen?

» — Eene welverdiende les aan die schobbejakken toedienen, die hun zal leeren ons niet langer te mishandelen.

» — We zijn met drieën en zijlie wel met tien en ze zouden ons vermoorden.

» — En de andere gevangenen?

» — Die schijnen me gelaten in hun lot te wezen en die zullen geen hand verroeren.

» — Lang zal ik dat niet kunnen uitstaan!

» — Ge moet water in uwen wijn doen.

» — Wijn!... Als ik maar een slok water had!...

» Den volgenden dag vocht de Rosse mede om een stuk brood en eene kruik water, doch hij werd achteruitgedreven, voor zoo-

veel dat zoo heeten mocht in dien engen wagen, en hield zich kalm.

» Den vierden dag vergingen we allen letterlijk van den honger.

» Ook Janneken die zoo zacht van aard is en de kleinste gewelddaden schuwt, wierp zich tusschen de vechtende bandieten, als het voedsel in onzen wagen werd geworpen, om te trachten een stuk brood te grijpen.

» Een der Russen greep hem vast en wierp hem, of liever drong hem zoo onzacht tegen den wand, dat de jongen na een kreet van pijn te hebben geslaakt, bewusteloos neerviel.

» Nimmer heb ik den Rosse woedender gezien.

» Met één sprong was hij als het ware op den kerel gevlogen, en een zoo geweldigen slag trof dezen op het hoofd, dat hij op zijne beurt wankelde en tegen den wand viel.

» De Rosse ontrukte hem de kruik met water, welke de zoo erg getroffene Rus in de handen hield, reikte ze mij over en zei:

« — Voor Janneken. Zorg voor mijn broertje. Met de rest gelast ik mij.

» Hij had deze woorden nog niet uitgesproken, of een makker van den geslagen bandiet was op den Rosse toegesprongen, om hem met eene kruik den schedel te verbrijzelen.

» Onze gezelschap was als razend.

» Hij bemerkte het gevaar, gaf den kerel een stomp met de vuist in het volle gelaat zoodat het bloed hem uit neus en ooren sprong, en, vlug als eene kat greep hij met eene hand den Rus in den nek en duwde hem tegen den wand van den wagen, terwijl hij met de andere hand op het hoofd zijner prooi beukte.

» En de vreemde deugniet zeeg naast zijnen makker op den vloer neder.

» De Rosse greep de kruik en deze boven zijn kop zwaaiend, kreet hij in het vlaamsch:

» — En wie heeft er nu nog goesting?

» De mannen begrepen zijne woorden niet, maar ze begrepen aan zijne houding wat hij beduiden wilde.

» Geen hunner verroerde.

» Dien dag hadden wij eten en drinken in overvloed.

» Janneken was spoedig tot het bewustzijn teruggekeerd en gelukkiglijk niet gewond.

» Ook de twee Russen werden door hunne makkers verzorgd en kwamen dra tot bezinning.

« Niet een dorst den Rosse nog in de oogen kijken, laat staan iets tegen hen ondernemen.

« Ze hielden zich koes als muizen die door de kat beloerd worden.

« — Nu moeten we op onze hoede zijn, zoo sprak ik tot den Rosse, want als die schobbejakken ons eene kwade poets kunnen spelen, zullen ze niet nalaten dat te doen.

« — Daar moet ge niet voor vreezen. Ze zijn zoo kalm als kleine kinderen, die eene ranseling van vader hebben gehad.

« — Schijnbaar kalm, ja. Als ge hen een oogenblik uit het oog verliest of durft slapen, dan vermoorden zij u en ons misschien erbij.

« — Gij kent dat volkje niet, Mol. Het is overal hetzelfde, in België zooals in Frankrijk, in Duitschland zooals in Holland. Ik heb mijne jeugd tusschen soortgelijk gespuis doorgebracht, en ik ken het dus van binnen en van buiten.

« — Ja, maar deze zijn Russen.

« — Och, zulke soort is overal hetzelfde. Zij hebben slechts eerbied voor de ruwe kracht. Kunt ge hen met geweld het onderspit doen delven dan zijt ge voor altijd hun meester.

« — Ik hoop het voor u en voor ons.

« — Ge zult het dezen avond reeds zien.

« De Rosse had inderdaad gelijk.

« Als het avond was geworden en ieder in den wagen een klein plekje zocht om zijne vermoeide knoken — want niets vermoeid meer dan steeds op dezelfde plaats verblijven in eene enge ruimte — wat rust te gunnen, strekte de Rosse zich in het midden van den wagen uit.

« Hij zegde ons zijn voorbeeld te volgen.

« Een der Russen wilde vrij onzacht het lichaam van Janneken uit den weg ruimen.

« De Rosse kwam overeind zitten en riep den man toe:

« — Handen thuis of ik zal u eens komen spreken over op den vloer slapen.

« De andere gromde iets binnensmonds, maar roerde geen vin meer.

« En allen lieten ons met rust.

« Als we zoo eenige dagen in den treinwagen hadden doorgebracht, mochten we uitstappen.

« Nooit hadden we de lucht schooner en beter gevonden, met meer blijdschap de zon teruggezien aan den hemel.

« Maar hadden we kunnen gissen hoe we

nu zouden lijden, onze vreugde zou zich niet zoo gemakkelijk lucht hebben gegeven.

« Een paar dagen later bekloegen we terdege ons verblijf in den trein en we zouden met groot genoegen in onzen engen wagen, met ons twintigen, teruggekeerd zijn!

« We moesten nu te voet de baan op.

« Den eersten dag ging alles goed, daar we blijde waren te mogen loopen, maar toch duurde de tocht te lang, want uren en uren moesten we snel doorstappen.

« De soldaten, die ons vergezelden, waren te paard gezeten en 't was hun dus gelijk hoe lang en hoe snel we gingen.

« Den tweeden dag stond de reis ons reeds veel minder aan, daar we nog vermoeid van den eersten tocht, weer evenveel weg hadden af te leggen.

« Een der gevangenen, veel zwakker dan de andere, viel in den namiddag op de baan, ten einde krachten.

« Wij bleven allen stil, maar de kozakken die ons geleide uitmaakten, verstonden het zoo niet, wat wij weldra zouden zien.

« Zij dwongen den uitgeputten man recht te staan en voort te gaan.

« Het was met eenige stompen met de punt der lans tegen zijne beenen en in zijne lenden, dat de aanvoerder der soldaten hem dwong zijnen weg voort te zetten.

« De arme drommel kroop kreunend recht en zich zelf geweld aandoende kon hij een paar honderd meters ver loopen.

« Daar viel hij opnieuw.

« Weer moesten we stil blijven.

« De soldaten maakten er kort spel mede.

« Zij bonden aan iederen arm van den Rus eene koord stevig vast, hielden het uiteinde in de hand en sprongen te paard.

« De man was weer te been geraakt en moest nu volgen, voortgerukt door de korden.

« Wild rolden de oogen hem in den kop en een licht roodgekleurd schuim stond hem op den mond.

« Hij struikelde en viel weder.

« De ruiters sleurden hem voort.

« Ons gemor deed hen opkijken.

« We kregen bevel te blijven staan en de aanvoerder der kozakken sprong van zijn paard.

« Hij naderde den gevallen en keek hem even in 't gelaat.

« De sukkelaar had het bewustzijn verloren.

« De aanvoerder haalde de schouders op, trok zijn pistool uit den gordel en schoot den Rus door den kop.

« Meer pleegvormen waren er niet noodig, om van een van ons af te geraken, als we niet meer voortkonden.

« Luide klonk onze afkeuring, maar een blik van den kozak, die terzelfdertijd zijn wapen op ons richtte, deed ons zwijgen.

« De moord op den gevallen gevangene gaf ons nieuwe kracht en we stapten dapper door.

« Was het de vrees voor ons leven, de zucht naar zelfbehoud?

« We kwamen halfdood op de plaats onzer bestemming aan.

« Kort was de nacht, die toen reeds begonnen was, en bij 't kriecken van den dag moesten we onzen tocht weeral voortzetten.

« Het gebeurde van den vorigen dag hing nog helder voor den geest en we stapten snel door.

« Toch zouden we niet allen tot in de gevangenis geraken.

« Nu was het eene der vrouwen, die van vermoënis bijna bezweek.

« Zij ook werd met stampen en slagen overladen en weer te been gebracht.

« Dat deed echter de maat overloopen en verschillende gevangenen sprongen dreigend op de soldaten toe.

« De eerste echter die hen naderde viel onder de kogels van drie of vier vuurwapens.

« De anderen deinsden.

« De man die getroffen werd was niet dood.

« Hij wentelde zich in zijn bloed en uitte smartelijke kreten.

« Niettemin ontvingen wij bevel onmiddellijk weer op te rukken.

« Ik heb water en bloed gezweet.

« Niet dat ik vreesde niet langer den tocht te zullen kunnen medemaken... Neen, ik ben sterk genoeg om heel Azië te doorloopen!

« Ik vreesde dat Janneken, wiens krachten afnamen, weldra niet meer verder zou kunnen.

« Zonder ongevallen kwamen wij aan onze nieuwe pleisterplaats.

« Ik sprak er met den Rosse over wat er zou gebeuren, als onze makker eens niet meer verder kon en de soldaten hem zouden mishandelen.

« — Wat er dan gebeuren zal, kreet mijn gezel... Dan schiet ik er het hachje bij in... De Rus die de hand aan Janneken durft slaan, wurg ik... En dan kunnen ze mij maar dooden...

« — Ja, zei ik, die moet er aan... Ik help u om hem van kant te maken.

« We waren stellig van plan alzoo op te treden, als er met Janneken iets mocht gebeuren.

« Gelukkiglijk hadden we slechts een korten tocht te maken, den dag nadien, en kwamen we in eene stad, waar we in eenen wagon van den trein werden gestopt.

« Het was een reizigerswagen, maar voor tien plaatsen die er waren, werden we met vijftien op malkander gedrongen.

« We waren nu niet meer onder het rechtstreeks gebied der kozakken en we moesten niet meer vreezen onderweg doodgeschoten te worden, als we niet meer verder konden.

« Het was in dien wagen dat ik kennis maakte met eenen Rus, die tot dan niet tot onze ploeg had behoord, en waarover gij straks meer zult vernemen.

« Hij heette Knasj, naar hij mededeelde, want hij sprak zoowat gebroken fransch.

« Een paar dagen verbleven we op den trein, waarna eene lange dagmarsch ons op de plaats bracht, waar we ons leven moeten slijten als ons geene hulp toekomt.

« Wij bevinden er ons nog, op 't oogenblik dat ik dezen brief schrijf; wij zullen er nog wezen op den stond dat hij u zal worden ter hand gesteld.

« De priester, die beloofde ons te zullen redden uit de gevangenis, zal wellicht gesneuveld zijn of ons vergeten hebben.

« Tot heden vernamen wij niets van hem.

« Over onze gevangenis hebben wij niet te klagen.

« Wie zich hier goed gedraagt, ontvangt voldoende voedsel, en wie werkt zooals het behoort, wordt niet geplaagd.

« We bewonen met vieren een soort hut, niet ver van een fort gelegen, waar in den omtrek talrijke hutten staan, allen door bannelingen betrokken.

« Wij worden hier niet beschouwd als gevangenen, wel als bannelingen.

« Knasj zegt dat hij zulks niet kan begrijpen, omdat we ter dood werden veroordeeld om in den krijg de Russen te bevechten.

« Is dat te danken aan de voorspraak van den priester ?

« Wij weten het niet...

« Des morgens moeten we zeer vroeg uit het bed en zelf ons maal bereiden.

« Als we het genuttigd hebben moeten we naar het fort, om ons bij den officier aan te bieden.

« Daarna begeven we ons naar het werk.

« Wij moeten spitten en graven, onder de hoede van een toezichter, die meermaals zijn ronde maakt, maar ons niet gestadig bewaakt.

« Des middags keeren we naar onze hut terug en maken ons maal gereed.

« Een uur later opnieuw aan den arbeid...

« Groote, uitgestrekte strooken gronds zijn aldus reeds door de bannelingen vruchtbaar gemaakt en beplant.

« We verrichten hier nuttig werk.

« Het gebeurt zeer dikwerf, dat we den ganschen dag geen toezichter te zien krijgen.

« We leven dus om zoo te zeggen vrij.

« Als we ziek zijn, worden we zelfs door niemand verontrust.

« De toezichter komt niet eens naar den kranke kijken.

« Vele bannelingen zijn gehuwd en hebben een gezin.

« Voor hen is het leven hier nog zoo slecht niet, want feitelijk hebben zij hier een vrijer bestaan dan in hun vaderland.

« Daarover heb ik Knasj verschillende verhalen hooren verhalen.

« Het leven in Rusland moet nog erger zijn dan in de hel.

« Maar, ik zal u daar niets over schrijven. Het gaat alleen mijn brief verlengen en ge weet er misschien meer van dan ik.

« Als ge zult gelezen hebben, wat ik daar over ons verblijf in Siberië heb geschreven, zult ge zeggen: Wel dan kunnen ze vluchten als ze willen, onbewaakt, bijna vrij zooals ze daar zijn.

« Geloof dat niet, mijnheer de lord.

« Wie hier op de vlucht gaat, zoekt zelf den dood.

« Buiten het fort en de hutten die er rondom zijn opgericht geworden, is er op honderden en honderden uren in den omtrek geen menschelijk wezen of geen onderkomen te vinden.

« Wie daar rondzwerft, moet er omkomen van honger en dorst.

« Wel kan hij den ijzeren weg bereiken, maar daar wordt hij gevat om terug naar hier te worden gevoerd.

« En daar wacht hem ook de dood, want op eene poging tot ontvluchting staat de doodstraf.

« Niemand waagt het dus te vluchten, buiten degenen die hun leven moede zijn.

« Als men hulp van buiten krijgt, dan is er wel kans veilig door de woestenij te komen, maar hoe kunnen vrienden tot daar doordringen ?

« Dat hebben we ons steeds afgevraagd en we hebben dan eens ongeloovig geglimlacht als Knasj ons zei dat zijne makkers hem daar zouden komen vinden, om hem te verlossen.

« We hadden ongelijk, want, zooals ge vernemen zult, is dat toch gebeurd.

« En daarom hebben wij zooveel moed, koesteren wij ook de hoop dat er iets zal gedaan worden om ons den terugkeer naar het vaderland mogelijk te maken.

« Maar, nu moet ik u mededeelen hoe wij vernomen hebben dat gij, mijnheer de lord, en de kleine Victoire en Daks behouden te Londen zijt aangekomen.

« Zoo goed en zoo kwaad als 't ging om ons door Knasj te doen verstaan, hebben wij hem onze lotgevallen verhaald.

« Knasj moest zich dan ook wel een paar van de namen der Zuidpoolreizigers herinneren.

« Een avond, dat hij gretig een stuk dagblad las, waarin een doos met opgelegde waar, die hij in 't fort gekocht had, was gewikkeld geworden, kreet hij eensklaps:

« Vrienden!... Ik lees hier iets dat u met verbazing zal slaan, en tevens eene groote vreugde in u zal opwekken!

« Wij kwamen toegelopen.

« — Hier zie...

« En hij wees ons met den vinger een artikel aan, in het blad.

« De man was vergeten dat wij geen Russisch lezen konden.

« Wij deden het hem opmerken.

« — Inderdaad, zei hij, maar ik was zoo gelukkig dat te lezen, dat ik er niet eens aan dacht, dat die teekens in het blad u niets zeggen.

« Ik zal beproeven het zoo goed mogelijk in het fransch te vertalen.

« Maar ik zal u toch al mededeelen dat uwe vrienden de lord...

« Hij keek in het dagblad en vervolgde dan:

« ... de lord Steadily, en eene gravin van Vinaroz...

« Dat is Victorie! kreet Janneken.

« En een zekere heer Daks gered zijn geworden en zich te Londen bevinden.

« — Hebt gij goed gelezen?

« — Zoo staat het er.

« Ge kunt wel gissen, Mijnheer de lord, hoe groot onze vreugde was.

« Ze u beschrijven is niet mogelijk.

« Nu blonk er weer eene hoopstraal voor ons, en, Janneken wist dat zijne zoo teeder geliefde Victoire in leven was!

Knasj had reeds pen en papier weten te vinden en zette zich aan 't vertalen.

« Het ging moeilijk, het zweet droop hem van het gelaat, maar met hardnekkigheid vol-einde hij zijne taak.

« Triomfantelijk kwam hij ons zijne vertaling voorlezen.

« En wij vernamen het volgende:

« De zoo beroemde ontdekker van de Zuid-pool, lord John M. Steadily, lord of Peenskilty, was te Londen als een koning door de bevolking ontvangen geworden, na zijn terugkeer van eene reis, die met avonturen was bezaaid geweest en die het blad in een lang re-las afkondigde.

« De lord was vergezeld van de jonge gra-vin van Vinaroz en den heer Oscar Daks.

« Deze laatste had de reis medegemaakt naar de Zuidpool, met de vliegmachine, en verder de lotgevallen van den lord gedeeld.

« De jonge gravin had ook eene geschieden-is, die echter niet dan in een paar volzinnen, waarin de ontmoeting van Victoire te Calcutta even werd aangeraakt, medegedeeld werd.

« Wij wisten nu genoeg.

« Gij waart allen in leven.

« En als gij zoudt weten waar wij ons be-vinden, zoudt ge zeker wel al het mogelijke doen om ons te verlossen.

« Wij mochten het u dus laten weten.

« Maar hoe?

« Brieven mochten wij niet verzenden.

« We zonnen er lang op, doch zonder een middel te vinden om u eenige woorden over onzen toestand te laten geworden.

« Knasj hielp ons uit den nood.

« — Schrijf maar al wat ge aan uwe vrien-den hebt te zeggen, zoo sprak hij, want eer er nog eene maand verlopen is ben ik op weg naar Londen.

« En daar wij hem ongeloovig aanblikten, voegde hij er bij:

« — Twijfel er niet aan, mijne kinderen.... Mijne vrienden zijn reeds hier.

« Alhoewel ik weinig geloof hechte aan de mogelijkheid eener ontsnapping, begon ik toch deze bladzijden te schrijven.

« — Het boezemde mij moed in en het gaf aan mijne gezellen zooveel hoop!

« Een en avond kwam Knasj bij ons en sprak:

« — Hoever staat het met uwen brief, voor den Engelschen edelman?

« — Ik kan er een slot aan maken als ik wil... Hij is dus gereed.

« — Bezorg hem mij tegen morgen vroeg, want in den voormiddag waag ik den slag.

« — Gij vlucht?

« — Ja.

« — Veel geluk!

« Ik ben er zeker van dat ik uwen brief te Londen zal kunnen bestellen.

« Inderdaad, morgen zal ik des middags en 's avonds niet terugkomen en 't zal eerst des anderdaags, in den morgen zijn, dat men be-merken zal dat ik ontbreek.

« Dat hoop ik toch, want onze toezichter houd er niet erg aan het fort te verlaten en zij-ne lamme beenen wat te verzetten!

« Als men u vraagt, waar ik ben, dan moet ge antwoorden dat ge 't niet weet.

« Ik heb reeds meer dan eene ontvluchting bijgewoond, want ik heb nog in Siberië verbleven.

« Men zal u vragen:

« — Is Knasj ziek?

« Ge antwoordt dan:

« — Neen, hij is niet ziek.

« Want als men u op leugens betrapt, wordt gij streng gestraft, en dat zou mij in niets kun-nen van dienst zijn.

« Dan zal de vraag weer luiden:

« — Waar is hij dan?

« Gij moet zeggen:

« — Wij weten het niet.

« De officier zal vragen:

« — Is hij gevlucht?

« En gij antwoordt:

« Wij denken het, omdat wij hem sedert gis ter morgen niet meer hebben gezien.

« Zoo verneemt de officier dat ik een grooten voorsprong heb op degenen, die me zouden willen inhalen.

« Het is noodig dat hij het weet, omdat hij dan wellicht zal beslissen mij niet te doen achtervolgen.

« Hij zal de overtuiging hebben, dat ik weldra zal gevat worden, van ellende terugkeeren of in de woestenij den dood vinden.

« Tot hiertoe kan ik u schrijven.

« Morgen vroeg zullen we afscheid nemen van den moedigen Rus, wiens vrienden hem in de buurt wachten met een slede en vurige paarden, om hem buiten het bereik van de klauwen der Russische politie te voeren.

« Knasj heeft ons nu zijne gansche geschiedenis verhaald.

« Hij is een leider van den oproer in Rusland, maar men weet het niet.

« In een optochtje, na het werpen eener bom die den Gouverneur van Moskou heeft gedood, werd hij gevangen genomen, doch onder een valschen naam veroordeeld.

« Hij ontving genade, dank zij den invloed zijner hooggeplaatste makkers, en werd voor de tweede maal als banneling naar Siberië gezonden.

« Wij hopen dat gij hem zult te zien krijgen, als hij u dezen brief zal brengen.

« Als hij er in gelukt, Mijnheer de lord, dan betrouwen wij er op dat gij u zult herinneren hoe wij uwe lotgevallen hebben gedeeld, u steeds trouw hebben terzijde gestaan, en gij al zult doen wat mogelijk is om ons te verlossen...

« Namens ons drieën doe ik hier de beste groeten bij voor u, voor Victoire, voor Daks en ook voor Janneken's moeder...

« Al onze hoop berust op u, Mijnheer de lord...

« Mol ».

Daks legde den brief op de tafel.

Steadily keek hem ondervragend aan.

— Eene beroerde zaak, zei Daks, na een paar oogenblikken te hebben nagedacht.

— Ja, sprak de lord, en des te beroerder omdat er langs diplomatischen weg niets te bekomen is.

— Denkt ge dat ?

— Ik ben er overtuigd van... Ik heb reeds

alle mogelijke stappen aangewend om op die wijze de vrijstelling van uwe gezellen te bekomen... Ik ben zelfs bij den Minister van Buitenlandsche zaken geweest, die niets wil doen... Als het Engelschen gold, zou hij er zich voor inspannen, zoo heeft hij me gezegd, maar voor Belgen kan hij hoegenaamd niets doen.

— Dan moeten we ons wenden tot den Belgischen Minister van Buitenlandsche zaken.

— Ik heb daarover gesproken, maar, men heeft mij doen inzien dat zulks geen nut zou opleveren.

— Zou die niets willen doen voor zijne ongelukkige landgenooten ?

— Zeker wel, maar in Rusland zal men niet eens luisteren naar de stem van het kleine landeken ofwel het doodeenvoudig afschepen... De gevangenen ondergaan eene rechtmatige straf, zoo zal het antwoord luiden, en niemand kan daar iets aan veranderen... Alleen tegenover den eisch van eene groote mogendheid zou Rusland de bannelingen mischien uitleveren... Ge ziet, langs dien kant is er niets te doen.

— Ik geloof dat ge gelijk hebt, heer lord... Maar we kunnen onze makkers toch niet aan hun lot overlaten.

— Als ik dat van plan was, zou ik u hier niet ontboden hebben en u in den waan laten verkeeren dat onze reisgenooten in zee waren omgekomen...

— Wat is er dan te doen ?

— Wel, ik wensch u voor te stellen uwe vroegere rol weer te hernemen en ginder ver de gevangenen te gaan verlossen.

— Ik had me reeds voorgenomen dat te doen.

— En ge wist niet eens dat ze nog leefden.

— Dat is waar, maar mijne bedoeling was naar het verre Oosten te reizen, om mij te vergewissen van den dood onzer makkers... Jonkvrouw Victoire heeft voor dit doel hare gansche fortuin te mijner beschikking gesteld.

— Des te beter... Dan zult ge nu nuttiger werk kunnen verrichten... Ge weet ook dat ge over mijne kas en mijnen invloed kunt beschikken...

— Ik zal er ruimschoots gebruik van maken, heer lord. Ik bedoel van uwen invloed, want wat het geld betreft zal de jonge gravin er wel aan houden dat zelf te geven.

— Zooals gij verkiest... Als ge 't nu goedvindt zal ik u in betrekking brengen met den

heer Knasj, die mij den brief van Mol is komen brengen en die zich bereid heeft verklaard ons te helpen, als we iets wenschen te ondernemen om de bannelingen te verlossen.

— Hij zal ons van groot nut kunnen wezen.

— Dat geloof ik ook, des te meer dat hij een der hoofden van de Russische nihilisten schijnt te wezen.

— Indien gij mij wilt zeggen waar ik hem vinden kan, dan ga ik hem onmiddellijk opzoeken... ik wensch geen tijd te verliezen...

— Dat is ook niet noodig, want de ongelukkige gevangenen zullen naar een antwoord haken, dat we hun niet kunnen geven... Een brief zou onderschept worden en uwe pogingen dan zeker hinderen... De bannelingen zouden in het fort opgesloten worden en alle middelen om hun vrijheid weer te geven, zouden wegvallen.

— Inderdaad... Mag ik nu weten waar de heer Knasj woont...

— Ik weet het zelf niet...

— Hoe kunnen we dan zijne diensten inroepen.

— Dat wilde ik u zeggen... Dezen avond moet ge naar de London-bridge gaan, en op een tiental meters van de brug verwijderd, langs den rechter kant, als ge ze oostwaarts wilt betreden, zult ge een man bemerken, die daar als een politiedienaar op post staat... Als ge op hem toetreedt zal hij het God save the King fluiten... Ge spreekt hem toe met de volgende woorden:

— Nog maar weinig licht.

En hij zal u antwoorden:

— 't Zal spoedig schijnen.

Dan zal de man zich op weg begeven en gij hebt hem slechts te volgen.

Dat is de eenige manier om den ouden heer Knasj te naderen.

En zoo ben ik, Steadily lord of Peenskilty, verwant aan den koning van Groot-Britanje, keizer van Indië, in betrekking met den leider der Russische oproerlingen, en heb ik mij bij eed verbonden niets te verklappen.

— Rusland is een vijand van Engeland.

— Dat juist stelt mijn geweten gerust.

Daks stak den brief van Mol op zak en nam afscheid van den lord...

Hij ging in een kosthuis zijn noenmaal nuttigen en onder 't rooken eener sigaar eens goed nadenken over het nieuwe waagstuk dat hij thans ging ondernemen.

Daarna zond hij een telegram naar de jonge

gravin van Vinaroz, dat slechts de volgende woorden bevatte:

« Zeer goed nieuws. Kom overmorgen te Meirloo, Janneken leeft. Mol en Rosse ook. »

Hij kuierde eenigen tijd door de straten, als een vreemdeling die Londen bezoekt, en wachtte den avond af om naar de aangewezen brug te gaan.

Hij zag er inderdaad een man, een echten reus, die er op eenige stappen afstand van den toegang tot de brug heen en weer stapte.

Met snellen tred trad hij op den man toe.

Deze staarde Daks doordringend aan, bleef staan, keek naar de brug op en begon het Britsch volkslied te fluiten.

— Dat is mijn man, dacht de detective.

Hij naderde nu den sterkgebouwden kerel en fluisterend zei hij in het Engelsch:

— Nog maar weinig licht.

De andere wendde zich bij 't hooren dezer woorden plotseling om.

Bijna onhoorbaar sprak hij:

— 't Zal spoedig schijnen.

En zonder Daks nog een blik te gunnen ging hij naar de brug en stapte snel voort.

De detective volgde hem.

Lang was de weg, langs straten en stegen waar Daks nooit een voet had gezet, tot ze stil bleven voor eene kleine woning in eene buitenwijk van Londen gelegen.

Ze bevonden zich in eene smalle straat, die langs beide zijden met een hoogen blinden muur voorzien was, die zich zeer ver uitstreckte, zoodat er geene huizen te bemerken waren.

De woning, waar de reus aanklopte, was een vervallen gebouwtje, zonder verdieping, dat tegen een der blinde muren aangeleund was, slechts een laag venster en een smal deurtje vertoonde en een dak waar men bijna met de hand aan reiken kon.

Een arme-menschen verblijf in den vollen zin van 't woord, dat daar scheef stond, gereed om tot puin te vallen, als er iemand even met de vuist tegen het geveltje zou beuken.

Driemaal, met ruime tusschenpoozen, klopte de Rus op het deurtje.

Dan liet zich binnen eene stem hooren, met eenige voor Daks onverstaanbare woorden.

De geleider antwoordde insgelijks in eene vreemde taal, waarschijnlijk Russisch.

Het deurtje werd geopend.

De reus trad binnen, nog altijd zonder zich in het minst om Daks te bekommeren.

Deze stapte achter hem in de woning.

Het was zeer donker in de enge gang.

Daar blonk plots, tot groote verbazing van Daks, een helder licht, dat scheen voort te komen van eene electrische lamp die aan het plafond bevestigd was.

De sterkgebouwde kerel was verdwenen en vóór onze held stond een klein mannetje, mager als een boonstaak en gekromd als een tonreep, met kalen schedel, maar met een langen grijzen baard, die bijna den grond raakte.

De zonderlinge kabouter wenkte Daks dat hij hem volgen moest.

Hij leidde hem door de gang, tot in den tuin van de kleine woning, een lapje grond, ook met hooge muren omringd, voor zooveel Daks bemerken kon.

Aan het einde van dat hofje, was eene kleine deur, die toegang gaf tot een park, waarvan de muren waarschijnlijk de straat begrepsden waar het vervallen huis in gelegen was.

Het moest een mooi park wezen, met eeuwenoude boomen beplant, want het was er nog duisterder dan op de straat, alhoewel de maan door de wolken was gebroken.

Wellicht vormden die boomen, wier kruinen zich daarboven raakten, eene soort dreef, waar het licht niet door het loover kon dringen.

Na een paar minuten gegaan te hebben, ontglipte een lichte kreet van verrassing, en verwondering tevens, Daks' mond.

Zij hadden de dreef verlaten, en bevonden zich voor een prachtig kasteel dat met zijne talrijke kolommen aan den ingang, zijne groote zuilen op de verdieping en zijne menigvuldige torens en torentjes op het dak, wonderheerlijk in den maneschijn baadde.

Dit gebouw stond midden van een water, waarop een stoet van blanke zwanen zacht voortgleed.

Eene sierlijke brug gaf van den grooten weg, die liep tusschen overschoone grasperken, met bloembedden en beeldengroepen versierd, toegang tot het terras van het slot.

— 't Is als een droom van duizend en een nacht, dacht Daks... Zou de heer Knasj soms een machtig tooveraar wezen, in stede van den aanvoerder van de Russische oproerlingen?...

Hij volgde zijnen geleider over de brug en bemerkte dat een drietal vensters op de verdieping van het kasteel helder verlicht waren.

Zij traden in het voorportaal, waar een groote, wit marmeren trap, met dikke tapijten belegd, naar eene groote halfronde zaal voerde, geheel uit marmer opgetrokken, en waar-

van de wanden met levensgrooten portretten behangen waren.

Verschillende hooge, bronzen deuren, echte poorten, gaven in die zaal uit.

De oude man trippelde naar een dezer deuren en drukte er op een knopje.

Een paar seconden later liet eene zware schel zich hooren.

De geleider opende de deur en ging uit den weg om Daks door te laten.

Eene kleine zaal, langs alle zijden met ruime eiken kasten bezet, vertoonde zich aan zijn oog.

In het midden stond eene zeer groote schrijftafel, met papieren en boeken overladen.

Achter dit meubel, zat een nog jonge man, de pen in de eene hand en de andere op een geopend boek rustende...

Hij keek op...

— Dat kan de oude heer Knasj niet zijn, overwoog Daks. Wat beteekent dat toch allemaal?

De jonge heer, gansch in het zwart gekleed, was rechtgestaan en sprak tot Daks eenige woorden, die deze laatste niet begreep.

De andere bemerkte het en zei in het Engelsch:

— Spreekt u soms Engelsch?

En onmiddellijk liet hij er in het fransch op volgen:

— Of bedient ge u liever van de fransche taal?

— Als u dat gelijk is, ja, zei Daks in laatstgenoemde taal.

— Wat verlangt ge?

— Den heer Knasj te spreken.

— De heer Knasj?... U zijt gezonden door lord Steadily? Niet?...

— Inderdaad.

— Ik zal zijne hoogheid verwittigen en vragen of hij u kan ontvangen... Ga zitten...

Daks nam plaats in een zetel.

— Zijne hoogheid? mompelde hij. Zijne hoogheid?... En ik verlang een nihilist te spreken!... Zou ik nu toch droomen of in de sprookjeswereld verkeerden?... Of heeft de lord mij willen beetnemen... Maar Mol heeft hem toch geschreven.

Hij voelde in den binnenzak van zijn jas en haalde het schrift te voorschijn.

— Dat heb ik toch niet gedroomd, zoo dacht hij... Ik heb hier toch den brief«...

Op dit oogenblik werd de deur vóór hem geopend en de jonge heer trad terug in het vertrek.

— Zijne hoogheid wacht u, zoo sprak hij, en verzocht den detective in de andere zaal te gaan.

Het was een ruime kamer, insgelijks met talrijke eiken gebeeldhouwde kassen bemeubeld, en waarin een ruime lessenaar het middenge-deelte bekleedde.

Achter deze schrijftafel was een klein mannetje gezeten, ook geheel in het zwart gekleed, dat dadelijk opstond en den heer Daks tegemoet trad.

In gebroken fransch sprak het oudje:

— Welkom... Welkom, Mijnheer... Ga zitten, als ik u bidden mag.

Hij drukte Daks de beide handen en leidde hem naar eenen zetel.

Dan nam hij terug achter zijn schrijftafel plaats.

— En hoe gaat het den goeden lord of Peenskilty en zijne lieve gemalin?

— Ze stellen het goed, Mijnheer... Mijnheer...

Daks aarzelde.

— Knasj, zei het manneken, Knasj.

— Heb ik de eer het woord te richten tot den heer Knasj?

— In hoogst eigen persoon.

Daks keek nu het mannetje, dat de aanvoerder der Russische opstandelingen zijn most met groote oplettendheid aan.

Kort geknipt hoofdhaar en een kort geknipten ringbaard, beide sneeuw wit, omkransten een hoogrood, rond gelaat, waarin een paar levendige donkere oogjes schitterden, naast een kleinen havikneus, die boven een wijden mond stond, die van zeer dikke roode lippen voorzien was.

— En, wat zijt ge van plan te doen voor uwe ongelukkige makkers, die ginder in Siberië op verlossing hopen?

— Trachten hen te verlossen, zei Daks eenvoudig weg, alsof hij zou gezegd hebben: den trein nemen om hen tegemoet te rijden.

— Zoo, en wie gaat dat doen?

— Ik.

— Gij alleen?

— Ik hoop het.

— Dat is zoo onmogelijk, mijn waarde heer, als de maan met uwe tanden vatten... Kent ge ginder iemand die u kan helpen?

— Geen sterveling.

— Dan zult ge niet eens tot in de buurt van het fort geraken... Ik ken er iets van: ik ben er tweemaal opgesloten geweest!

— Daarom kom ik u raad vragen, Mijnheer... Mijnheer.

Weer aarzelde Daks den naam uit te spreken.

— Knasj, zei het mannetje weder... Knasj ben ik en niemand anders...

Gij schijnt me niet te gelooven en ge kijkt me aan als ware ik een raar dier!

Heeft mijn secretaris weer aan 't praten geweest, als gij hier zijt gekomen?

Hij babbelt als een ekster!

— Toch niet, sprak Daks. Wij hebben hoogstens twintig woorden gewisseld.

— Ik dacht dat hij u van mijne hoogheid had gesproken, u medegedeeld dat ik een prins ben, mij vorst genoemd, en meer andere flauwiteiten, die hij immer uithaalt.

Ik ben dat geweest, ja, maar dat is jaren geleden en nu ben ik burger Knasj, Knasj en niemand anders, mijn waarde heer.

En het mannetje lachte en knikte pinkend.

— Wat een zonderlinge kerel, dacht Daks.

— Ik wed dat ge denkt, zei de Rus, dat we beter zouden doen op uwe gezellen terug te komen... En dat gaan we doen ook.

Ge vraagt me raad?

Ik zal u dien kort en bondig geven.

Beschikt ge over veel geld?

— Een, twee, drie millioenen, meer als 't noodig is.

— Dat is al wel... Ge moet weten, mijn beste, dat ge in Rusland en in Siberië overal baas zijt, als ge groote sommen weg te schenken hebt.

Beschikt ge over vertrouwbare mannen, die u kunnen helpen ginder ver?

— Neen... Niemand.

— Dan zal ik ze u bezorgen.

Hij haalde uit eene lade van zijnen lessenaar een briefomslag te voorschijn en reikte het Daks over.

— Met dit schrijven moet ge u op het aange-duid adres aanbieden.

Daks las het opschrift van het omslag.

— Te Sint-Petersburg.

— Ja, langs daar moet ge naar Siberië.

— Goed.

— En als ge in uwe onderneming gelukken

wilt, dan moet ge stipt alles nakomen wat men u daar zal zeggen dat ge moet doen.

— Dat zal ik.

— Dan blijft er me niets meer over dan u veel geluk te wenschen, mijn waarde heer.

Dit moet ik u op voorhand zeggen: benevens uwe drie makkers zult ge nog eenen vierden banneling te verlossen hebben.

Dat is trouwens al wat onze mannen u vragen zullen voor den dienst die ze u zullen bewijzen.

Tot weerziens, mijn waarde heer.

De oude was rechtgekomen en leidde Daks tot aan de deur, waar hij hem nogmaals de handen drukte en zegde:

— Veel geluk! Veel geluk!

Langs denzelfden weg dien hij had gevolgd om naar het kasteel te komen, werd Daks teruggedleid en hij bevond zich eenige oogenblikken later in de eenzame straat, waar aan de deur der kleine woning de Russische reus hem opwachtede.

Zonder een woord te zeggen stapte deze laatste weer voor en gevolgd door Daks ging hij met versnelden tred door de steegjes en straten en bracht onzen held naar de plaats aan de brug, waar zij elkander ontmoet hadden.

— Ik dank u vriendelijk, zei Daks.

De reus sprak geen woord, gunde den detective niet eens nog een blik en begon heen en weder te wandelen, bezijden den toegang van de brug.

— 't Is zonderling, dacht Daks, recht zonderling.

Hij verwijderde zich.

Toen hij eenige stappen gedaan had, wendde hij zich om en zag dat een man den Rus naderde.

Hij hoorde hoe deze laatste het God save the King floot.

Hij zag dat de twee mannen tot malkaarspraken en hoe de reus, door den andere gevolgd, de brug overstapte.

— Weer een bezoeker, zei Daks, voor den ouden heer Knasj, voor de hoogheid die van uit een Engelsch paleis den opstand in Rusland bestuurt.

Wat zonderling volk.

Hij riep den koetsier van een rijtuig dat voorbij reed en deed zich naar zijn hotel voeren.

Des anderendaags vertrok Daks met de eerste boot naar Antwerpen en van daar begaf hij zich onmiddellijk naar Meirloohof.

In het bijzijn van de gravin deelde hij mede, dat Janneken weldra in vrijheid zou worden gesteld en uit Japan spoedig naar België reizen.

De lord had dit nieuws vernomen van den Engelschen gevolmachtigde, zoo voegde Daks erbij, welke hooge ambtenaar zich het lot van den jongen graaf aangetrokken en bij den Mikado den vorst van Japan, voor hem ten beste had gesproken.

Dit bericht vervulde het hart der gravin met vreugde.

Victoire, die wel wist dat er een ander nieuws moest wezen, maar in tegenwoordigheid van Janneken's moeder daarover niets vragen durfde, deed haar best om in schijn de blijdschap der oude vrouw te deelen.

Zoodra zij met Daks alleen was, wien zij naar zijne kamer was gevolgd, deelde deze haar mede wat hij uit den mond van lord Steadily had vernomen en wat de oude heer Knasj hem had gezegd.

Hij liet haar ook den brief lezen, die de Brit van Mol had ontvangen.

Met tranen in de oogen vroeg Victoire:

— Wanneer vertrekt ge naar St-Petersburg?

— Dezen nacht nog.

— Dat is goed! Hoe eerder hoe liever.

En eene plotselinge gedachte, die in haar brein opkwam in woorden omzettende, zei ze:

— Ik ga met u mede.

— Waarheen?

— Naar St-Petersburg.

— Dat is niet mogelijk.

— Toch wel... Ik wil u helpen...

— Dat is zeer kranig van u. Maar ik moet u aanraden dat niet te doen.

— De reden?

— Er zijn te veel gevaren aan verbonden.

— Ze schrikken mij niet af.

— Die een man niet zouden doen deinzen of aarzelen, maar die eene zwakke vrouw niet te boven zou komen.

— Eene zwakke vrouw! Denkt ge dat ik eene zwakke vrouw ben? Na al hetgeen ik tot voor een jaar heb moeten doorstaan, van mijne prille jeugd af, ben ik verhard tegen al wat er gebeuren kan, zelfs in Siberië.

— Ik geloof dat... Vergeef me de uitdruk-

king zwakke vrouw... Maar laat me toe u te doen verstaan, dat het gezelschap eener vrouw, hoe moedig ze dan ook weze, onze plannen zou kunnen dwarsboomen... Alleen hare tegenwoordigheid...

— Denkt ge niet dat ik in mannenkleederen een flink jongeling zou wezen?

— Zeker.

— Welnu, ik zal u als man vergezellen.

— Waarom u nutteloos blootstellen aan al die gevaren? Is het niet beter, dat ge bij de moeder van den jongen graaf blijft om haar moed in te spreken, tot wij hier met haren zoon zullen teruggekeerd zijn?

— Het is waar. Die arme vrouw moet hier dan weer alleen blijven.

— Geloof mij, ge zult beter werk verrichten met haar gezelschap te houden.

— Het is zooals ge zegt. Het doet me spijt dat ik niet met u...

Maar, zich plots hernemend en van gedachte veranderend, zonder er eene rede te kunnen van geven, als het ware werktuiglijk, kreet ze:

— Neen, neen, ik ga met u mede! Ik wil aan de redding van Janneken medehelpen.

— Maar, dat doet ge immers in ruime mate, vermits ge alles zult bekostigen?

— Eene schoone medewerking! Dat kan nu toch de eerste de beste, die een paar millioenen bezit. Neen, ik vergezel u.

Nog onderscheidene reden deed Daks gelden om Victoire te nopen van haar voornemen af te zien, maar ze was er niet toe te brengen, en eindelijk gaf Daks het op.

— Het zij dan zoo, sprak hij. Maar wat zal de gravin zeggen?

— Laat dat maar aan mij over. Ze zal blijde zijn te vernemen dat ik den jongen graaf te gemoet reis. Ik zal dat wel schikken.

De jonge vrouw verliet het vertrek, waar Daks zich dadelijk te bed legde, want hij had eene welverdiende rust noodig, die hem in den laatsten tijd teenemaal had ontbroken.

De slaap kwam echter niet spoedig, want hij was te zenuwachtig en de onderneming die hij 's anderendaags zou beginnen, liet hem geen oogenblik toe zijne gedachten aan iets anders te wijden.

En toen hij de oogen sloot, murmelde hij, alvorens in te slapen.

— Eene kranige vrouw, die kleine Victoire.. Janneken zal aan haar eene flinke gemalin hebben!

HOOFDSTUK XLVI

BANNELINGEN!

In den namiddag kwamen Daks en Victoire te Antwerpen.

Onmiddellijk ging Daks mannenkleederen koopen, terwijl het meisje haar schoon en lang hoofdhaar liet wegknippen...

Als ze naar de spoorhal gingen zou niemand durven zeggen hebben dat de jongeling, met zijn mooi vrouwengelaat, de bovenlip voorzien van een pas uitkomenden knevel, niet de zoon was van den gezetten heer, insgelijks glad geschoren, die naast hem voort stapte.

Op het paspoort van Daks stond vermeld dat deze laatste, koopman van beroep, vergezeld was van zijn zeventienjarigen zoon Jan, op zijne reis naar Rusland.

Maar Daks was ook een meester in het vermommen, en zou met gemak eene tachtigjarige grootmoeder in een flinken tamboer-majoor hebben kunnen veranderen.

De reis naar het rijk van den Tsar werd zonder merkwaardige voorvallen afgelegd en zelfs op de grenzen hadden de twee reizigers niet te veel last gehad, daar ze met volle handen de gouden muntstukken uitdeelden.

Zulks was echter erg onverstandig vanwege een slimme vos, zooals de heer Daks was.

Hij ging met overdrijving te werk nadat de heer Knasj had gezegd dat in Rusland alles te bekomen was met geld.

Dat was wel de waarheid, maar Daks had er moeten aan denken dat zijne groote fooien, waar het betrof niet door de ambtenaars verontrust te worden, de aandacht moest trekken van de talrijke speurhonden, die op de Russische grens zoo talrijk zijn als de rijpende aren op een korenveld in vollen bloei.

Dat gebeurde dan ook.

Als Daks met Victoire naar St-Petersburg

vertrok, nam in hun reiswagen een sierlijk gekleede Rus plaats, die tusschen de reizigers de aandacht van Daks niet op zich trok, maar het tweetal gedurig in het oog hield.

Daks was er nog ver af een Sherlock Holmes te wezen.

De beroemde Engelsche detective zou immers dadelijk dien Russischen collega hebben opgemerkt.

Niet zoodra was de trein in beweging of de Rus vond de gelegenheid met Victoire in betrekking te komen.

Hij bood haar eene sigaret aan.

Zij weigerde.

De man sprak haar eenige woorden toe in het Russisch, die Victorie niet begreep.

Zij zegde in het Engelsch dat ze geen Russisch verstond, waarop de vreemdeling haar antwoordde, in laatsgenoemde taal, dat hij deze volkomen machtig was.

— Is u Engelschman? vroeg hij.

— Neen, klonk het antwoord, mijn vader hier, is een Belg.

— Dat dacht ik ook, want u zijt de echte type van den Zuiderling.

— Mijnne moeder was eene Spaansche.

— En u gelijkt wellicht sprekend op uwe moeder, want u hebt eerder een vrouwenge-laar.

Een lichte zenuwtrek, een bijna niet te merken verkleuren van haar wezen, duiden aan dat dit gezegde Victoire had getroffen.

Maar ze was zich oogenblikkelijk weer volkomen meester, en sprak, zonder de minste aandoening in de stem:

— Dat heeft men mij reeds meer gezegd... Later, als ik een knevel zal dragen, zal ik er wel mannelijker uitzien.

De politieman had echter bemerkt dat de jongeling een oogenblik niet op zijn gemak was geweest, als hij hem zei dat hij een vrouwengelaar had.

— Dat zit niet in den haak met die twee, zoo dacht hij.

En zich tot Daks wendend:

— U reist voor uw genoegen?

Koel, kortaf klonk het antwoord.

— Zaken.

— Zoo, is u koopman?

— Ja.

— Ik ben dat ook.

— Zoo.

— U reist naar St-Petersburg?

— Ja.

— Welken handel drijft u?

Daks keek dien nieuwsgierigen Rus door-dringend aan en zei dan, op elk woord druk-kend:

— In apen... In alle soort apen...

— Ik begrijp u niet.

— Dat hoeft ook niet. Ik drijf handel in allerlei porceleinen apen, die in Westelijk Europa met het paar voor de ramen worden geplaatst en daar malkaar zitten aan te gapen, zonder een enkel woord tot elkander te spreken. Ik wil die ook in Rusland invoeren.

De man hield het zich voor gezegd, stak eene sigaret op, en verdiepte zich in het lezen van een dagblad.

— Wat donders heeft die kerel zich met mijne zaken te bemoeien? dacht Daks.

En hij kijkt ons maar gedurig over zijn blad aan!

Zou die soms gissen dat ik geen handelaar ben?

Ik moet dien rakker in het oog houden!

Hij geeuwde een paar malen, strekte zich behagelijk in een hoekje van den wagen uit, sloot de oogen en verzonk in een zoeten slui-mer.

Hij speelde dat tooneeltje wonderwel, zoo-dat zelfs de Russische speurhond er zich liet aan vangen, en niet eens opmerkte dat Daks' linkeroog niet heelemaal toeging.

De man plooiden zijn dagblad en richtte weer het woord tot Victoire!

— De oude heer ziet er niet zeer gespraak-zaam uit, zei hij.

— Het is zijne gewoonte niet met vreemde-lingen in den trein gesprekken aan te knopen.

— Ik heb het bemerkt. Hij reist veel?

— Ja.

— Naar Rusland?

— Overal.

— Ik ook. Ik heb reeds een paar reizen rond de wereld gemaakt.

— Zoo.

— U vergezelt steeds uw vader?

— Ja.

Victoire had opgemerkt hoe Daks den vreemdeling had afgescheept, en besloot da-delijk hetzelfde te doen.

Deze keek door het raampje en sprak geen woord meer.

Nu en dan wierp hij een oogslag op Daks en op Victoire, als vreesde hij dat ze door het raam zouden vliegen.

— Die kerel stelt te veel belang in ons, dacht Daks... Hij houdt ons gedurig in het oog... Ik moet volstrekt met hem hetzelfde doen.

In het volgend station, waar de trein stilstond, verliet de vreemdeling den wagon en keerde er niet meer in terug.

— De rekel heeft begrepen, zei Daks in het fransch tot Victoire, dat we hem niets te vertellen hebben en is zijne nieuwsgierigheid elders gaan te pas brengen.

— Ik was niet op mijn gemak, als hij tot me sprak. Hij had een stalen blik, die tot in mijne hersens boorde en hij liet verstaan dat hij bemerkte dat ik eene vrouw ben.

— Louter toeval, als hij van uw meisjesgeheel sprak, maar we moeten dat toch veranderen, zoodra we te St-Petersburg komen. Ik zal uw een vollen baard geven.

— Zooals ge verkiest... Maar, wat doe ik dan met mijne vrouwenstem?

— Ge verzwaart ze zooveel mogelijk... Ik ken trouwens onderscheidene mannen, die een vollen baard dragen en eene echte kinderen hebben. Men zal minder op de kracht van uw orgaan aandacht maken, dan wel op uw gelaat. Dat moet ge toch gedurig vertoonen, terwijl ge niet meer spreken moet dan ge wilt.

— Dat is waar.

Zoo kwamen ze te St-Petersburg.

Zoodra ze uit den wagon stapten, zagen ze den Rus, die zoo nieuwsgierig geweest was, op eenige passen afstand staan wachten.

— Daar is de kerel, zei Daks. Die voert niets goed in 't schild. Ik wil hem niet bezien, maar kijk eens achter u, om te weten of hij ons niet volgt.

Victoire deed wat haar gezelschap haar zegde te doen en zei na een oogenblik:

— Hij sluipt ons na!

— Ik heb het gedacht... Houd hem in het oog, als we buiten de spoorhal zullen wezen.

— Goed.

Zij traden buiten het station en stapten in een rijtuig, dat hen naar het hotel moest voeren dat de oude heer Knasj Daks had aanbevolen.

— Schrijf in het vreemdelingenboek een klein kruisje, nauwelijks zichtbaar, samengesteld uit zes puntjes in de hoogte en vijf in de breedte, en ge zult er ontvangen worden als waart ge den keizer in persoon, had de aanvoerder der opstandelingen hem gezegd.

Daks deed zulks en bemerkte dadelijk dat de hotelmeester plotseling door eene groote hoffelijkheid werd aangedaan.

Met veel plichtplegingen werden ze naar hunne kamers op de eerste verdieping geleid,

een salon en twee slaapvertrekken, waarvan de ramen uitgaven op een groot plein.

Dadelijk begaf Daks zich naar een venster, keek naar buiten en riep uit:

— Hierover, tegen dien paal, staat de kerel op schildwacht!

Wat heeft die toch in ons gezien?

Zou hij een politie-dienaar wezen?

We moeten voorzichtig zijn, en zoolang hij hier in den omtrek verblijft, niet naar het ons aangewezen huis gaan.

Als we nu reeds last beginnen te krijgen met de spionnen, wat zal het dan zijn als we ons naar Siberië begeven?

Ik geloof dat we een moeilijk spel zullen te spelen hebben.

Ge ziet, Victoire, dat ge beter zoudt gedaan hebben te Meirloo te blijven.

— Ik ben zeer tevreden de reis mede ondernomen te hebben, antwoordde de jonge gravin, want ik gevoel dat alle avonturen mij zullen aantrekken... Vergeet niet dat ik Spaansch bloed in de aderen heb... Hoe meer we zullen gedwarsboomd worden, hoe meer hinderpalen we op onzen weg zullen vinden, hoe liever ik het hebben zal, op voorwaarde echter dat we er in gelukken Janneken zoo spoedig mogelijk te verlossen.

— Ge zijt een kranig vrouwtje, Victoire!

Daks schelde een knecht.

Deze kwam in het vertrek en na diep gebogen te hebben, naderde hij Daks:

— Weet gij heerschappij dat men u heeft opgevolgd tot hier?

— Hoe? Opgevolgd?

— Ge moogt volle vertrouwen in mij hebben.

En de knecht teekende met den vinger een kruis, zes vingertikken in de hoogte en vijf in de breedte.

— Goed... Wat hebt ge me mede te deelen?

— Een politiedienaar, die steeds op de grenzen dienst deed, staat hier op het plein te wachten... Hij is met u hierheen gekomen.

Daks verzocht den knecht het raam te naderen.

— Daar, zei hij, dien man tegen dien paal?

— Ja...

— Hij is inderdaad in onzen wagon gestapt, als wij de grens verlieten.

— Nakoff heeft dus wel goed gezien...

De knecht boog opnieuw en vroeg eerbiedig:

— Wat verlangt u, heerschappij.

— Een stevig maal... Ge kunt het hier op-dienen.

— Ik zal u dadelijk de spijskaart brengen.

Als de bediende zich verwijderd had, zei Daks tot zijne gezellin:

— Wij worden dus gevolgd... De kerel is niet zeker van zijn stuk, en daarom houdt hij ons in 't oog, om zekerheid te bekomen.

Zoodra hij die heeft, treedt hij handelend op en we zouden wel spoedig in Siberië kunnen aanlanden, maar in gansch andere voorwaarden dan we thans verlangen!

In ieder geval mogen we nu den brief niet gaan bestellen.

Als hij ziet dat we ons bij een nihilist begeven, die zeker moet gekend zijn, zal hij niet dralen om ons te doen gevangen nemen.

Als we gemiddagmaald hebben, moeten we krijgsraad houden.

De knecht, terwijl een andere het maal opdiende, sprak tot Daks:

— De uitgangen langs den achterkant van het hotel zijn ook reeds bewaakt.

— Niet mogelijk...

— Toch wel... Elke stap dien ge te St-Petersburg doet zal worden nagegaan!

— Maar, de man heeft ons nog niet verlaten... Hoe kan hij de andere politiedienaren verwittigd hebben?

— Dat zijn natuurlijk zijne zaken en ik weet er niets van. Maar bewaakt zijn al de uitgangen van ons hotel.

— 't Ziet er lief uit.

Daks at weinig en zat aanhoudend beweegloos na te denken.

Victoire deed integendeel het maal veel eer aan.

De jonge vrouw had in haar een zucht naar avonturen voelen ontwaken.

Zooals ze gezegd had tot Daks, ze was van Spaanschen wellicht van Moorschen oorsprong, en die deed zich tegenover het gevaar gelden.

Als het maal geeindigd was, sprak Daks:

— Ik geloof wel dat ik het middel heb gevonden om onzen brief op zijn adres te bestellen en niet door dien speurhond verontrust te worden... Maar gij moet me helpen.

— Mijn beste heer Daks, zei Victoire, ik ben met u naar Rusland gekomen, om u binnen de mate mijner zwakke krachten hulp te bieden, en ik verzoek u dan ook over mij te beschikken... We verliezen veel te veel tijd, met al die woorden en plichtplegingen.

Als ge me noodig hebt, zeg wat ik doen moet, en daarmee uit.

— Ik zal u mededeelen wat ik van plan ben te doen... Maar eerst moet ik nog eene kostbare inlichting nemen...

Hij schelde.

De knecht verscheen en hoorde zich de volgende vraag stellen:

— Staat er slechts één politiemann op wacht, voor den hoofdingang van het hotel?

— Ik zal onmiddellijk Nakoff op verkenningstocht uitzenden... Binnen een tiental minuten zult ge volledig ingelicht zijn.

— Als er slechts één man daar staat, wil ik het volgende beproeven, zei Daks tot Victoire.

Gij verlaat het hotel langs de groote poort, en ge houdt een brief in de hand, goed zichtbaar.

Haastig stapt ge voort.

Na een drietal straten — maar blijf in de groote straten, sla geen zijweg in — doorgaan te zijn, vertraagt ge uwen stap en tracht ergens een rijtuig te vinden.

Ge doet net alsof ge verloren zijt geraakt.

Als ge eene koets hebt, doet ge u terug naar het hotel brengen.

Intusschen heb ik het hotel insgelijks langs den grooten ingang verlaten, en mij per rijtuig naar den bestemming van onzen brief doen voeren.

Hoe vindt ge dat?

— Goed gevonden... Ik ben gereed. Maar, als de politiemann mij nu niet eens volgt?

— Dan moeten we er iets anders op uitvinden.

De knecht kwam terug in de kamer.

— Nakoff heeft alles goed nagezien, zei hij... Er is slechts een man voor iederen uitgang.

Hier op het plein, voor de hoofdpoot, waakt alleen de kerel, die u van op de grens heeft gevolgd.

— Ik dank u...

Eenige minuten later verliet Victoire het hotel, een briefomslag in de hand...

Zij stapte haastig over het plein.

Daks stond achter de gordijnen van het venster haar na te turen...

Een glimlach verhelderde plots zijn vertrokken gelaat.

Hij bemerkte hoe de Russische speurhond Victoire nazette.

— Gelukt! kreet hij, zich de handen wrijvend, gelukt!...

De kerel is er in geloopt als een klein kind... Nu spoedig de straat op!..

Hij voelde in zijn vestzak, om zich er van te vergewissen of de brief er wel in zat en ging naar beneden.

Hij verliet het hotel, stapte in een rijtuig dat op het plein stond en riep den koetsier het adres toe dat Knasj op het omslag had geschreven en hetwelk Daks had van buiten geleerd.

Een kwartaar later was hij op zijne bestemming.

Hij bevond zich voor een huis met verschillende verdiepingen.

Hij trad binnen, want de poort was open, en ontwaarde eenen man, die in de gang zat en niet de minste aandacht scheen te wijden op hetgeen er rondom hem omging, zoo was hij verdiept in de lezing van een nieuwspapier.

Daks ging tot bij den man en vroeg hem in het fransch:

— Woont hier de heer Poltawsky?

Geen antwoord.

De lezer keek niet eens op.

Daks verzwaarde zijne stem en zei, half roepend, terwijl hij den man op den schouder klopte:

— Poltawsky!

De aangesprokene sprong recht, opschrikkend, en liet het dagblad aan zijne handen ontglippen.

Ondervragend keek hij Daks aan.

— Zou die kerel doof wezen? vroeg onze detective zich af.

En de stem weer verheffend:

— Poltawsky?

De man schudde ontkennend met het hoofd.

— Hoe, neen?

Daks haalde den brief te voorschijn en toonde hem aan den portier, want dat was wellicht het ambt van den gretigen lezer in dat huis.

Niet zoodra had deze het schrift bemerkt of zijne houding veranderde heel en al.

Met den rechter wijsvinger maakte hij op zijne borst een kruisje, zes stipjes in de hoogte en vijf in dwarse lijn.

— We zijn er, dacht Daks.

Hij knikte den man bevestigend toe.

Deze gaf hem met een wenk te kennen, dat Daks hem volgen moest.

Ze gingen door de ruime gang en kwamen op een binnenkoer, waar de muren van het gebouw, aan de vier zijden, torenhoog ten hemel

rezen, met honderd vierkante gaten voorzien.

Zoo hoog waren de gevels, dat er geen volledig daglicht beneden kon heerschen.

De portier ging over de koer, opende eene kleine lage deur en besteeft een draaitrap.

Het was daar zoo donker, dat Daks bijna op handen en voeten achter zijn geleider de trap beklom, daar hij vreesde een misstap te zullen doen en naar beneden te rollen.

De portier was wellicht van plan Daks op het dak der woning te brengen, want hij steeg maar immer hooger.

— Poltawsky schijnt onder de hanenbalken te wonen, zoo overwoog Daks...

Ik geloof dat ik hier bij geene hoogte zal aanlanden, zooals te Londen!

Eindelijk bleef de man stil voor een laag deurtje, dat niet hooger zijn kon, daar Daks het hoofd moest buigen, om er niet mede tegen de zoldering te stooten.

De portier klopte aan.

Eene stem uit de kamer schreeuwde eenige woorden.

De man antwoordde.

Het deurtje werd geopend en het heldere daglicht, dat langs een groot raam van het dak binnendrong, kwam Daks tegengestroomd.

Hij trad in het vertrek.

De portier sloot de deur.

Daks hoorde dat hij ze met den sleutel in het slot draaide.

— Ik geloof dat men mij gevangen zet, dacht hij.

In de kamer, met halfvergane bezetting tegen de wanden, en waar de balken van het dak de zoldering vormden, was eene vermoolde tafel en een houten stoel te zien.

Buiten een grooten koffer, die in den hoek stond, waren er geene andere meubelen.

Op de tafel stonden een heiligenbeeldje in een soort drieliukig kastje, een lange, dunne kaars in een hoopje zand geplant, en eenige boeken lagen er opeengestapeld.

Achter de tafel, zat een man, die Daks een paar woorden in het Russisch toesprak.

— Ik spreek alleen Fransch en Engelsch, zei Daks in eerstgenoemde taal.

— Zoo, zei de man in zeer zuiver Fransch... Het valt mee, dat ik ook deze taal ken... Wat verlangt ge?

— Heb ik de eer tot den heer Poltawsky het woord te richten?